

OPSTANDELSESKIRKEN, ALBERTSLUND

Arkitekter: Inger og Johannes Exner, MAA

Opstandelseskirken har været længe undervejs. Byggesagen varede mere end 20 år, præget af mange problemer: To forskellige placeringer, tre projekter, kommunalbestyrelsesmedlemmer, der bekæmpede kirkebyggeriet, retsager helt op til højesteret.

Det kan forekomme forunderligt, at det resulterede i et helhedspræget, enkelt bygningsanlæg, som efter vor opfattelse arbejder godt sammen med det evangelisk-lutherske indhold.

»Den danske Folkekirke skal være rummelig«, siger de fleste, omend andre har en anden opfattelse. For en arkitekt er det altid vanskeligt, når programmet er uklart. Ordet »rummelig« er et diffust udtryk overfor indholdets art og afgrænsninger. I Albertslund oplevedes dette i en paradoxkombination med højkirkelig liturgi. Men det kunne alligevel danne basis for et hovedgreb: At betragte hele bygningen som en kirke, hvori kirkesalen er »koret« og det rektangulære bygningsanlæg »skibet«, med diverse sale og rum i »sideskibene«.

Inspirerende for hovedgrebet var også de byzantinske beslægtede oktagonale kirker »Sergius og Bacchus« og »S. Vitale«, begge fra 500-tallet, samt vor egen Roskilde Domkirke, der har en yderzone om rummet, en koromgang. En lige så væsentlig og stærk efterreformatorisk inspiration var Leonhard Sturms protestantiske ideale centralrumskirker fra 1711.

I Opstandelseskirken indgår to rum særlig afgørende i den skulpturelle plankombination: Det lille rektangulære gårdhaverum og det oktagonale kirkerum. Med den søj-

lebårne hal imellem sig antydes et slægtskab med en af historiens allertidligste kirker, Fødselskirken i Bethlehem fra det 4. årh.

Fra bygningsanlæggets midterzone opfattes hele anlægget let, herunder også de to rumformers lysmæssige individualitet og samspil.

I gårdhaven strømmer lyset fra oven ned mellem de omgivende nedadkrummende tagkanter over haveinteriøret med dets vandspejl, hvorfra det spredes i de omliggende »klostergange« i bygningen. Modsat sprænger kirkerummet sig fra korgangens dunkelhed op gennem de omgivende tagfladers opadkrummende tagkanter op mod lyset.

Opfattelsen og forståelsen af et rums indre er lettest, hvis dets flader og disses sammenstødende hjørner klart ses. Ligger hjørnerne dunkelt hen, fremstår rummet uklart. Kirkerummets lysspalter forstærker opfattelsen af oktagonens form, og tydeliggør, at man befinder sig i eet og kun eet rum. Dets vægge omslutter én tillige med alt det øvrige i rummet. Rummet er således velegnet til at understrege circumstantestanken: Menigheden forsamlet med præsten i et fællesskab om alter, font og prædikestol.

Dette lutherske princip svækkes dog noget af kravet om en stoleopstilling med midtergang, hvorved opstår en polaritet mellem den indtrædende og alteret for enden. Men herved illustreres til gengæld klart Den Danske Folkekirkes uklarhed.

Lys og stof er materialer fælles for arkitektur og skulptur. Herved bevæger arkitekten og billedhuggeren sig undertiden ind i et fælles græn-

Opstandelseskirken i Albertslund.

Bygherre: Herstedvester Sogns Menighedsråd.

Opførelsesår: 1984.

Arkitekter: Inger og Johannes Exner, MAA.

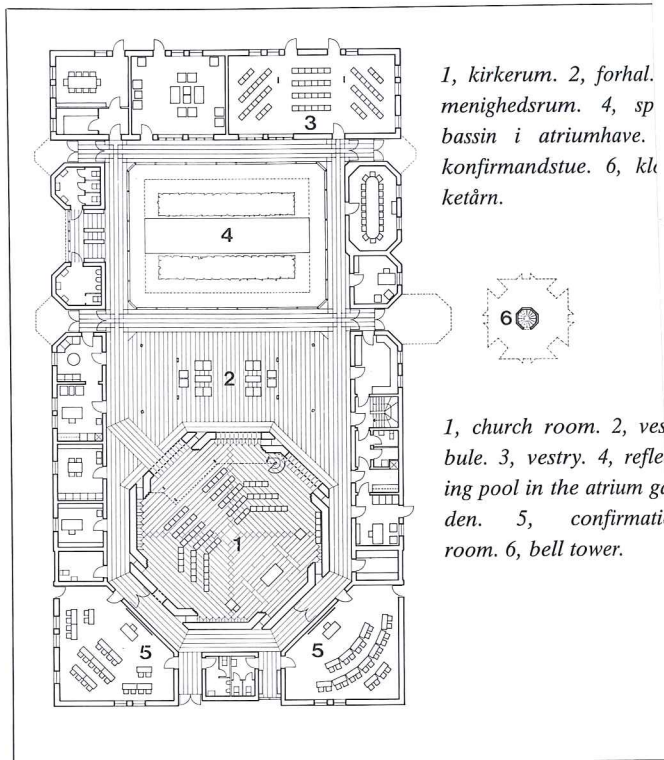
Arkitektmedarbejder: Mogens Hansen, MAA.

Ingeniører: Rambøll & Hannemann Rådgivende Ingeniører A/S, FRI.

Landskabsarkitekter: Edith og Ole Nørgaard, MDL, MAA.

Kunstnerisk udsmykning over alter: Guldsmed Bent Exner, Aabybro.

Fotograf: Keld Helmer-Petersen.

Plan, 1:600.

■ Plan 1:600.

1, kirkerum. 2, forhal. menighedsrum. 4, sp. bassin i atriumhave. konfirmandstue. 6, kl. ketårn.

1, church room. 2, vestibule. 3, vestry. 4, reflecting pool in the atrium garden. 5, confirmation room. 6, bell tower.

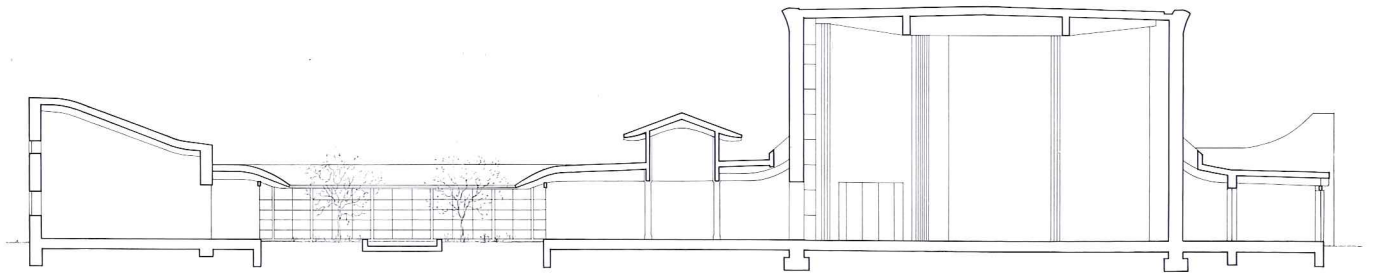
Snit:300.

■ Section

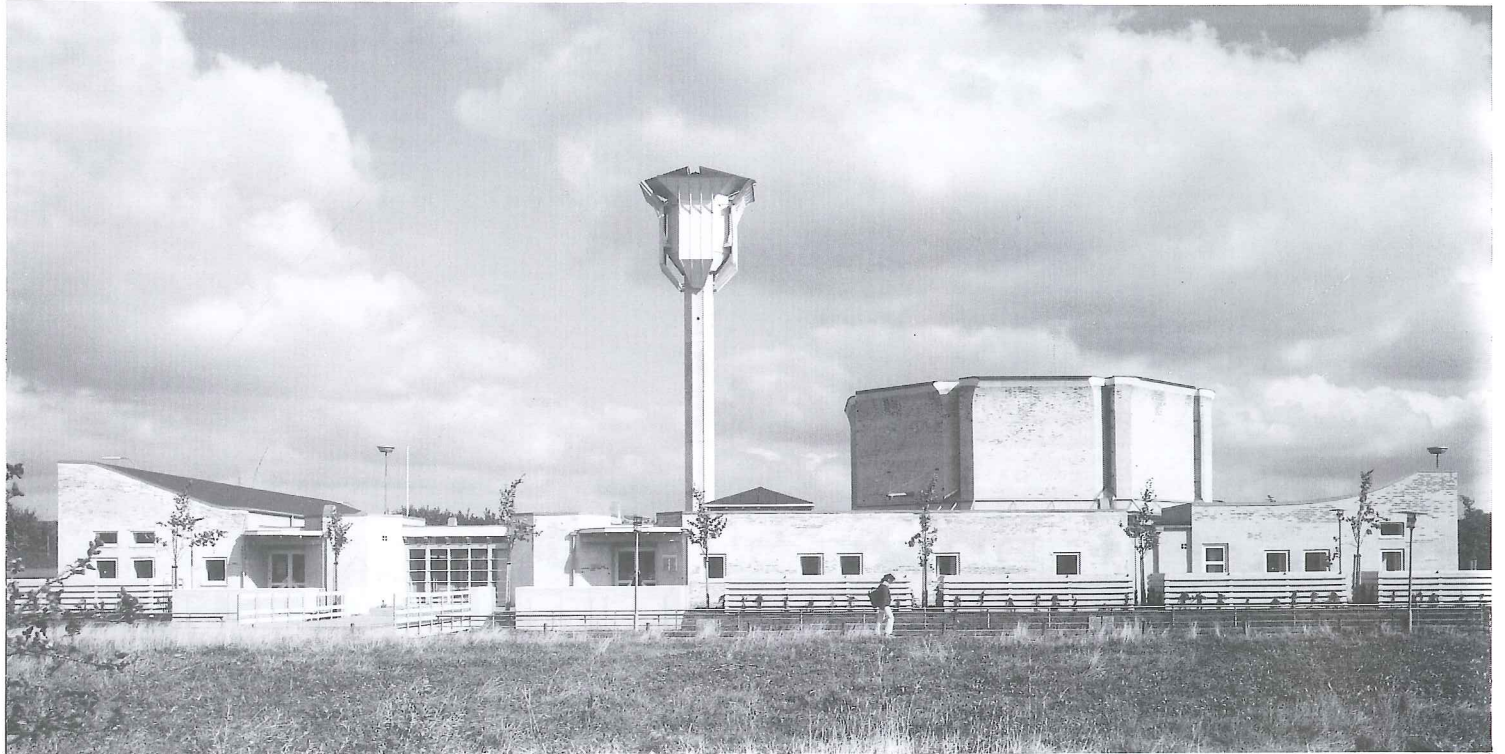
Omkring atriets beskriver dragerne lysets faldende bevægelse.

■ The beams around the atrium describe a downward movement.

Snit:300.

■ *Section, 1:300.*

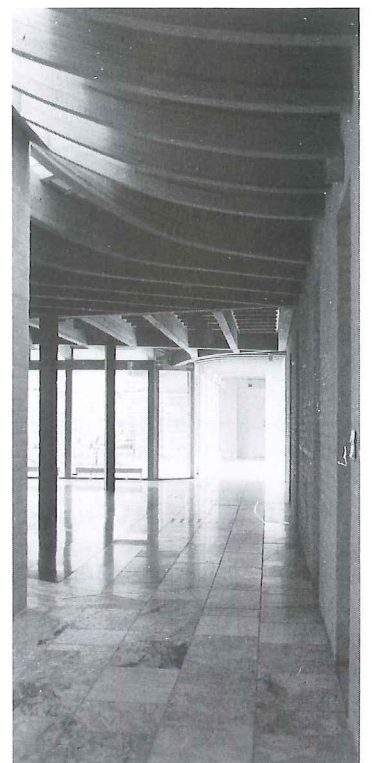
Opstandelseskirken i Albertslund har indbygget »forfald«, idet den er pudset med puds, der falder af i flager.

■ *The Resurrection Church in Albertslund has a built-in »ruinal quality«, in that the stucco on the outer walls is designed to fall off in sections.*

Bjælkerne understreger kirkerummets opadsøgende bevægelser.

■ *The beams around the church rise upward toward the church room.*

Fra korgangen.

■ *From the choir walk.*

Kl. 14.15. Lysets vandring i løbet af dagen afspejles i oktagonens indre og skaber skiftende rumkarakter. Alle tider er soltid.

■ 14:15. The path of daylight is reflected in the interior of the octagonal space and creates a constantly changing spatial character. Anytime is sun'time.

seområde, hvor det kan være vanskeligt at udskille de to kunstarter fra hinanden. Eksempelvis beherskede Bramante, Boromini og Bernini både billedhuggerkunsten og arkitekturen.

Manierismens og barokkens leg og manipulation med rummet, dets dimensioner, afgrænsninger og opløsninger er spændende og inspirerende.

Opstandelseskirkens rum er ikke stort, 190 kvm, 8,4 m højt og to indvendige diametre på 13,80 m og 14,50 m, næsten dobbelt så bredt som højt. Umiddelbart opfattes det større og højere.

Lysets egen vandring, men også arkitektens mulighed for dets videre transport ind i rum, kan dyrkes på mange måder. Det bruges her til beskrivelse af oktagonen, gennem indfaldet i spalterne, et

arrangement som også gør, at rummet spejler årstidernes skiften og dagens rytme, som en slags solur. Rummets tyngde, centrum og »retning« flytter sig. Sommetider er lyset stærkere bag alteret, sommetider bag fonten eller prædikestolen, sommetider et helt andet sted. Dette er med til at afmytologisere kirkerummets mysticisme.

For at selv det svageste lys kan udtrykke sig aktivt, er vægfladerne forsynet med relieffer, hvis organiske former og søgen mod lyset tillige symboliserer den gudommelige sammenhæng mellem lys og liv.

Reliefferne fremstår med varierende nuancer i rosa, ganske svagt bag alteret og tiltagende i styrke bagud.

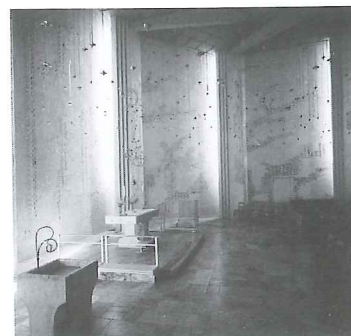
Inger og Johannes Exner

Kl. 9.30. Nordøstvæggen.
■ 9:30. Northeast wall.

Kl. 14.35. Nordøstvæggen.
■ 14:35. Northeast wall.

Kl. 13.30. Sydvestvæggen.
■ 13:30. Southwest wall.

Kl. 13.45. Sydvestvæggen.
■ 13:45. Southwest wall.

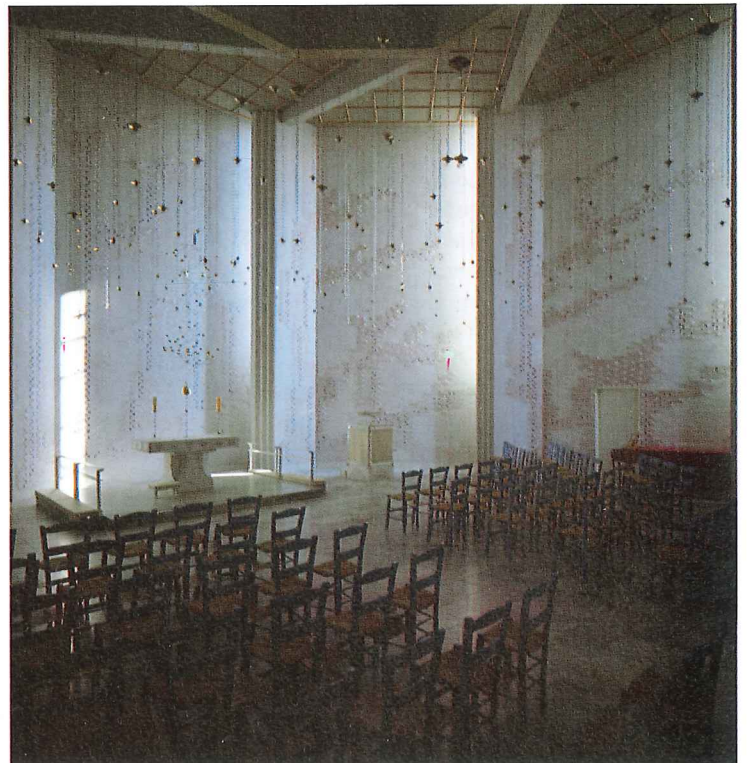
Kl. 14.30. De svage relieffer i murværket forstærker virkningen af den skiftende belysning. Sydøstvæggen.

■ 14:30. The soft relief of the brickwork enhances the changing light. Southeast wall.

Kl. 15.40. Syd væggen.

■ 15:40. South wall.

Kl. 16.00. Syd væggen.

■ 16:00. South wall.

Prædikestolen, døbefonten og alteret er udført i carraramarmor med forskellige overfladebehandlinger.

■ *The pulpit, baptismal font, and the altar are all made of Carrara marble with various surface treatments.*

The Resurrection Church in Albertslund

The Resurrection Church is not a typical Danish church. A series of liturgical considerations were involved and the architects were engaged with the schism they feel exists in the Danish National Church: The Lutheran/evangelic democratic tradition versus the fundamentalistic orthodox. The architects' interpretation leans clearly toward the informal service, which they find expressed in the circumstantes organization principle of the church room, in which the congregation is gathered around the priest as a common group.

The exterior of the Resurrection Church is also worth noting, in that there is a built-in »ruinal quality«. The stucco work is carried out in such a way that it falls off, and in the new city area of Albertslund, it becomes a memento or a ironical attempt to accelerate history.

In the interior, two major elements have been employed in a sculptural, plan composition: A small, rectangular court and an octagonal church room. The »movement« of these two rooms is evident from the center of the scheme. In the square courtyard, light falling in is marked by the downturned roof edge, whereas the octagonal church room pushes up through the roof surface and is marked by an upturned roof edge.

The architects have employed light as a major factor to emphasize the form of the spaces but also to reflect the rhythm of the days and the seasons.

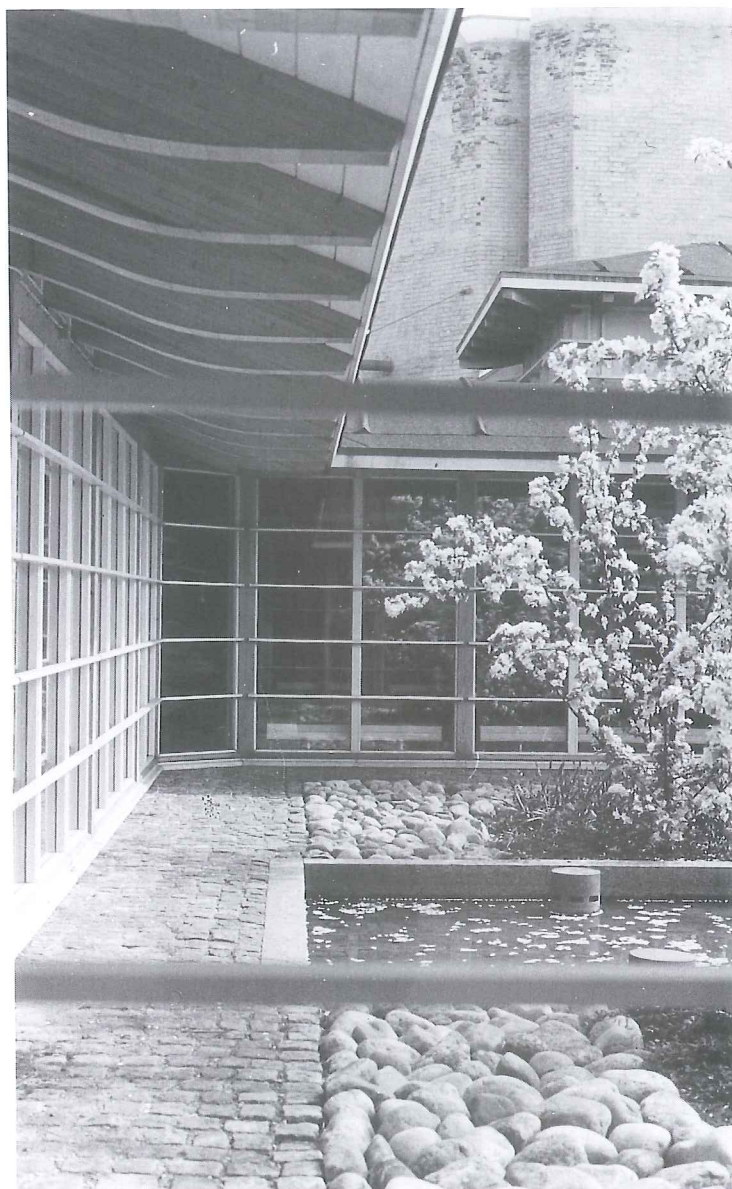
Auferstehungskirche in Albertslund

Die Auferstehungskirche ist ein für Dänemark aussergewöhnlicher Kirchenbau. Er basiert auf liturgischen Überlegungen, und die Architekten beschäftigten sich besonders mit dem Schisma, das sie in der dänischen Volkskirche spüren: die lutherisch/evangelische, demokratische Tradition gegen fundamentalistische Orthodoxie. Die Auffassung der Architekten neigt eindeutig zur unformellen Verkündigung, deren räumlicher Ausdruck das Circumstantes-prinzip ist.

Auch äusserlich ist die Auferstehungskirche bemerkenswert, weil man eine Art Ruinenwert eingebaut hat. Der Putz ist so ausgeführt, dass er abschält, so dass die Kirche in diesem neugebildeten Stadtgebiet Albertslund eine Art Memento darstellt.

Im Inneren wurde mit zwei Hauptkomponenten in einer skulpturellen Grundrisskomposition gearbeitet: es sind ein kleiner rechteckiger Gartenhof und ein oktagonaler Kirchenraum. Von der Mittelzone der Anlage aus spürt man die »Bewegung« der beiden Räume. Im quadratischen Gartenraum dringt das Licht sozusagen herab, was durch nach unten gedrehte Dachkanten unterstützt wird. Der achteckige Kirchenraum drängt nach oben durch die Dachflächen und markiert sich mit nach oben gedrehten Dachkanten.

Die Architekten arbeiteten mit dem Licht als sehr wesentlichem Parameter, der teils die Raumform unterstreichen und gleichzeitig den Rhythmus von Jahr und Tag reflektieren sollte.

Gårdhaven skaffer lys til de omliggende korridorer og rum.

■ *The courtyard allows light into the corridors and rooms.*

Prædikestolen.

■ *The pulpit.*

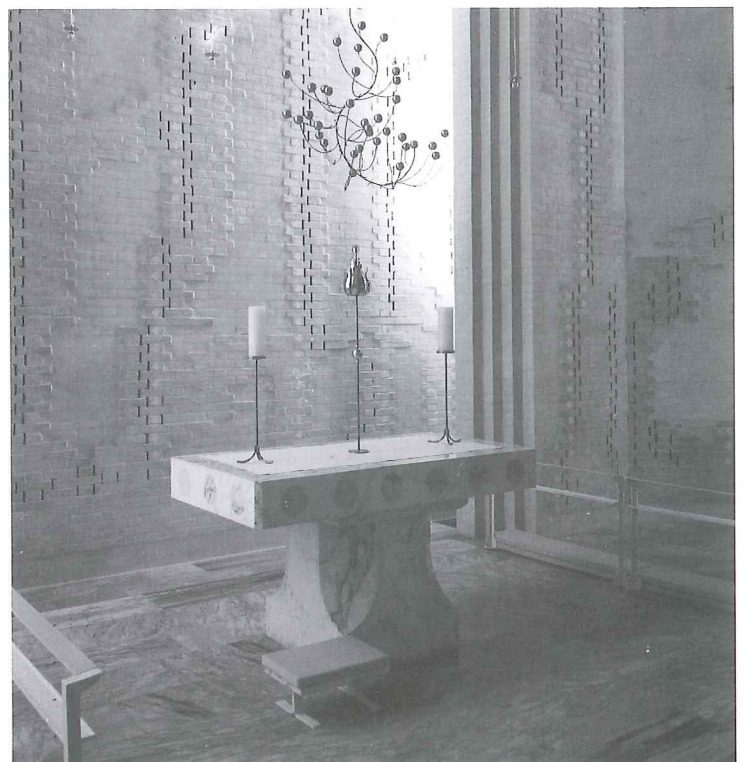
Med sit bassin og sin udvalgte beplantning tjener gårdspladsen til at beskrive årstidernes rytme gennem de nære og »urørte« detaljer.

■ With its pool and choice of shrubbery, the courtyard helps to emphasize the rhythm of the seasons through the near and »untouched« details.

Døbefonten.

■ The baptismal font.

Alteret.

■ The altar.